

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 13 December 1819.

*Kongl. Theatrarnes Repertoire för
November månad.*

Stora Theatern.

Nov.

3. Oedipe i Athén.
4. Wännfaste Rivalerne. Föreningen.
7. Sveitziska Familien. La Famille des Innocens (Ballett.)
10. Nya Egendomsherrn. Hemliga Äktenskapet (Ballett.)
14. Cendrillon.
17. Cendrillon.
19. Hamlet.
21. Hamlet.
26. Archambaud (första gången.) Stormiga Aftonen.
28. Archambaud. La Famille des Innocens.

Mindre Theatern.

Nov.

1. Czar Peter. Narrade Abbéen.
2. Förklädningen. En fierndels timas tystnad. Arlequin Magicien par Amour (Ballett.)
5. Förklädningen. Löjlige Mötena.
8. Wännfaste Rivalerne. Juden.
9. Falska Wannen. Czar Peter.
11. Spelaren. Bildhuggaren.
12. Canarie-Fogeln. Stormiga Aftonen. Svarta Skogen (Ballett.)
15. Hamlet.

18. Tyska Småstadsboerne. Qvinnorna och Förtroendet.

23. Löjlige Slagten. Förklädningen.

24. Canarie-Fogeln. En Egendom till salu. Figaro (Ballett.)

25. Kammar-Pagerne. Herr Des Chameaux.

27. Begge Arrestanterne. Löjlige Mötena.

Dramatik.

Clodovig den II ägde i Archambaud en mächtig men trogen Stats-Minister. Under ett hårtåg, som denne utförde mot upproriska Vasaller, föll Othon, Hertig af Thüringen, ett blodigt offer för de borgeliga oroligheterna. En ung flicka, för långt skild från sina för att upplysning om hennes harkomst kunde vinnas, men ägande yttre tecken af en upphöjdare födelse, rycktes af Archambaud, i dessa fasans ögonblick, undan krigarnes vildhet, och anfortroddes åt Guntram, Fogde på ett hans slott nära Compiegne. Deanes maka fick värden om hennes uppfostran, och det räddade barnet kallades Emma. Någon tid härefter landstego Danska Sjörofvare på Neustriens kust, för att sälja slafvar, bortförde från Skottlands berg. Guntram köpte deraf för sin Herres räkning. Bland dessa utmärkte sig Edmond och hans

sjuariga dotter Elfride, — den förre, för uttrycket af den stolthet och det mod, som olyckan förmildrat, men icke förmått utplåna — den sednare, för den beundransvärda skönhet som förenade sig med dessa fadrens karaktersdrag. Edmond vann sin Herres hela aktning och tillgifvenhet, och dottern Elfride uppstrades med Emma, och fann i henne den tillgifnaste vän och ömmaste syster. En hemlig smärta undergräde Edmonds krafter. Han lemnade världen och hans olyckor hade uppnått deras mål, utan att han yppat dem. En skrift, den han döende öfverlemnade till Archambaud, innehöll upplysning derom; men han äskade ett heligt löfte, att den icke skulle öppnas, om ej, i händelse ödet bestämde Elfride en maka, anledningarne kräde att lära känna det blod hvarifrån hon härstammade.

Dessa flickor uppväxa i fågning och behag. Tiden är inne då Archambaud genom frihetens skänk vill belöna deras dygder. Dagen till befrielsen från lifegenskapen är en fest, som Archambaud vill göra dubbelt lysande med att förklara Elfride sin kärlek. Denna känsla hade legat dold inom Archambauds bröst. En motsvarande är född och hemligt närd i Elfrides, utan att hon vågat åt någon anförtro det qual som beröfvar henne sin glättighet, emedan hjertats känsla ej vågar leda Slafvinnans blick upp till sin Herre. Archambaud gör forskningar om Elfride icke ännu rönt kärlekens makt. De underrättelser han af hennes fosterföräldrar emottager, gifva anledning att tro det. Svartsjukan tändes öfver det hon kunnat älska, och älska någon annan än honom sjelf. Ett samtal med Elfride skall upplysa honom. Hennes förägenhet — hennes beaktelse om en hemlig böjelse, hvilken ej tillåter henne hoppas någon sällhet -- icke som skulle hon behöfva rödna för sitt val, men emedan det skiljer henne från föremålet för hennes kärlek genom öfvervinner-

liga hinder, hvilka hon bönfaller om att icke nödsakas yppa, -- allt bidrager att missleda Archambaud, som, förblindad af sin passion, icke formår se, hvad annars är så synbart. Hans misstankar falla på Adalbert, en ung Hofman, som ofta sökt dessa flickors sällskap, och nu infinner sig att bivista den tillställda högtiden. Adalbert, som en öppen Ridderman, afväpnar snart Archambauds vrede, genom beaktelsen om sin kärlek för Emma, och genom de anledningar han ger, att Archambauds böjelse för Elfride icke saknar genkänsla. Hänryckt öfver den sällhet Archambaud ser för sig dagas, går han att utföra den Act som är föremålet för dagens högtid.

Emma och Elfride frikänmas från trældomen. -- Under de lekar och danser, som försinnliga dagens glädje, anländer Clodovig med en talrik suite; han destar i festen, och ger äfven sin hyllning åt dygden och skönheten. -- Afundsjuka Hofmän ingjuta misstroende hos Monarken öfver Ministerns vidt omfattande magt. Clodovig söker att försvara sin förtrogne; men icke fri från all misstanka, beslutar han att sätta hans tillgifvenhet på prof. Han har upptäckt Archambauds kärlek. Den uppoffring som skall rättvisa Archambauds tankesätt, är den största af alla, ty det är den häftigaste passion, som skall gifva vika för Statsmannens pligt.

Clodovig förklarar sig älska Elfride. "Neustrien, säger han, fordrar en Drottning, och om Elfride emottager min hand, tillfredsställes både älskaren och Monarken." Det är Archambaud som uppdrages att frambara detta budskap. Den bestörte Ministern nedlägger sitt qual i sin vän Adalberts sköte. Kärleken å ena sidan, och pligten å den andra, göra hans beslut för ett ögonblick vacklande. Adalbert erindrar om den skrift, som anförtroddes af den döende Edmond, förmodande i den sinna upplysningar om Elfrides börd, som kunde gö-

ra Clodovigs beslut om intet. Denna skrift öppnas och man inhemtar, att hennes far var den olyckliga Elmenfred, Anglo-Saxernas fornda Konung i Kent, hvars Spira föll i en upprorisk och brottslig brors händer, och som öfvergifven och förföljd flygtade med sitt enda räddade barn, sin Elfride, till Skottlands vilda berg, der de ledde fattiga och okände, och hvarifrån Sjörofvare bortryckte och försälde dem på Neustriens kust.

Archambaud äger ej mera något hopp. Elfride är född till Thronen, och i lika höghet med Clodovig. Pligten intager kärlekens rum. "Jag tvekar ej mer, säger han, att upplyfta henne på Thronen. Öfverallt skall man säga: Det är Archambaud vi ha att tacka för denne tillbedda Drottning, som utmärker hvar enda ögonblick af sin lefnad genom nya välgärningar, som aftorkar den olyckliges tårar och liknar en tröstande engel, nedsänd från himmeln att göra vår sällhet." Det är nu Archambaud fått styrka att utföra sitt värf. Han underrättar Elfride om dess härkomst -- om Clodovigs önskan. Elfride är erkämsam för detta val; men ehuru ärofullt kan hon icke emottaga det. Glansen af kronan, äregirigheten, intet förmår verka på henne -- endast om Archambaud fordrar det skall hon gifva vika -- och Archambaud fordrar det, och är den förste som hyllar henne. Elfride sörjer att icke, som hon tror, vara älskad af Archambaud; men hon har fått pligter att uppfylla, hon går dem till mötes och utropas som Fransmännens Drottning. Den eld som lågar i Archambauds bröst kunde ett ögonblick dämpas, men icke förqväfvas. Han kan ej vara vittne att en annan njuter den sällhet han sjelf fått uppoffra. Han aflägsnar sig och beger sig på flykten. Underrättelsen derom framföres snart till Clodovig. Monarken sänder med Adalbert befallning om hans återvändande, med tillsägelse: "att om Konunga-

myndigheten ej är nog stark att förmå honom dertill, skall vänskapens röst dermed förena sig." Archambaud återvänder. "En hemlighet som han icke kan yppa, säger han, har förmått honom till det steg han tagit. Han har tjent Staten. Elfride är Drottning. Clodovig och Neustrien hafva icke något mera att önska." Han ber att i sin Konungs händer få nedlägga det kall som varit honom antörtrodt, och långt skildt från Hofvet och sina afundsman, i enslighet framleva sina återstående dagar.

Det är Elfride som af Clodovig utses att öfvertala Ministern att kvarblifva vid sin Konungs sida. Detta samtal äger rum. Man föreställe sig tvenne personer, eldade af samma känsla, men af en missförstådd känsla, hvilken af yttre förhållanden hämmad i sitt utbrott, blifvit ännu mer sammanpressad i sin brännpunkt, undvikande och fruktande en ömsesidig bekännelse; men som när hjertats språk aftvungit densamma, och ingen tvekan äger rum, måste uppoffra sällheten och söka tröst och mod i ömsesidiga pligters upplyllande -- och man har en mätning af Archambauds och Elfrides samtal. -- Clodovig inträder. "Den fullkomligaste sällhet, säger han till Elfride, är endast er värdig. En krona är för ringa belöning för edra dygder. Jag har funnit den för er värdiga mak, emottag honom af min hand -- han är Archambaud." Vidare säger han: "Länge sökte jag fåfångt medel att ofenteligt sätta Archambauds tänkesätt i sin dag. Då sluteligen Adalbert underrättade mig om hans kärlek till Elfride, beslöt jag underkasta honom det svåra prof han i dag så värdigt genomgått. Min kärlek till Elfride var endast förställning, och då jag ger honom Elfride till maka, tror jag mig godtgöra det korta lidande mitt prof förorsakat."

Äfven Adalbert blir lycklig, han förenas med Emma, som upplyses vara dot-

ter af Othon, sista Hertigen af Thüringen.

Den här gjorde berättelse är ämnet för det Skådespel, som under titel: *Archambaud eller Pligt och Kärlek, Skådespel i Tre Acter af Le Blanc*, öfversättning från Franskan, blifvit under förra månaden bragt på Scenen, och å Stora Kongl. Theatern uppförd med en omsorg i hänseende till Rolernas fördelning, till Costumernas noggranhet, och alla accessoirers smakfulla anordnande, som berättigar Directionen till Allmänhetens erkänsla och tacksamhet, en känsla som Svenska Publikken aldrig underlåter, enär kräfvet är rättvist.

(Slut e. a. g.)

Anekdoter om Voltaire.

(Ur en snart utkommande Biografi öfver honom.)

Innan Voltaire utgaf *Henriaden*, öfverlemnade han densamma till några vittras granskning, och sade till dem: "Jag afsäger mig all en Författares egenkärlek, och ber, tvertemot deras vana, som stå till rätta, icke om förskoning, utan om sträng rättvisa." Men då hans Domare hade åtskilligt att anmärka vid språket, kastade han sitt arbete på elden med de orden: "Det duger då till ingenting annat än att brinna opp." Men Presidenten *Hainault* sprang till, och frälste *Henriaden* ur lågorna. "Tro intet," sade han till Författaren, att ert verk har större värde än den hjelte det förevigar. Med alla sina fel var han en stor Konung och den bästa människa." Flera år derefter skref Presidenten till V.: "Kom ihåg, att er *Henriade* har kostat mig ett par fina spetsmanschetter."

Abbé de Tersat, Pastor i *St. Sulpice*, besökte V. under sin sista sjukdom, för att onvända honom. "Ni gör mig allt för mycken heder, sade V., och det fagnar mig att se en Pastor, som är af god adel, som undervisar sina åhörare liksom en Apostel, som vårdar sig om de fattiga, liksom en far, och förstår att ssyselsätta dem liksom en Statsman." — Med all denna artighet förekom filosofen Herr Pastorns afsigt, som ej mera dristade göra honom några frågor angående hans tro.

Man underrättade V. på hans sista sjuksång, att den unge Grefven *Lally Tolendal* lyckats att få sin fars dödsdom upphäffen. Den döende Filosofen upplifvades härvid till en ytterlig glädje, och sade: "Jag ser, att Konungen är rättvis, och jag dör nöjd."

Fabel.

En Åkerrätta fann en gången dufva, hvärs kräfva var full med korn. Genast framstälde hon för sina medkamrater den djupsinniga pröfningen, huruvida det icke vore bättre att taga dufvor, fulla med hela kornmagasin, än med mycken möda har och der kring marken leta sig till ett korn? Den besvarades med allmänt ja. Prompt skred man till verket. Under en lång sommardag blefvo hela dusinet dufvor fångade, och om aftonen skulle kalaset anställas. Hungrande, efter dagens besvärligheter, grep man saken an under stora förhoppningar. 3--6--10 dufvokräfvor öppnades — alla voro tomta — ty kornet hade smält och nedsjunkit i underlifvet. Åkerrättan, såsom Spanmåls-Direktör, var vid detta tillfalle lika dum som — X, Y, Z. uti en annan viss Direktion.

N:o 22 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS.